

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

26. oktoober 2016*

Eelotsusetaotlus — ELi heitkogustega kauplemise süsteem — Direktiiv 2003/87/EÜ — Artikkel 10a — Tasuta kvoodi eraldamise meetodika — Ühtse sektoriülese paranduskoefitsiendi arvutamine — Otsus 2013/448/EL — Artikkel 4 — II lisa — Kehtivus — Ühtse sektoriülese paranduskoefitsiendi kohaldamine käitistele märkimisväärse süsinikdioksiidi lekke ohuga sektorites — Võrdlusaluse kindlaksmääramine kuummetalli tootmisel — Otsus 2011/278/EL — Artikli 10 lõige 9 — I lisa — Kehtivus

Kohtuasjas C-506/14:

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Korkein hallinto-oikeus'e (Soome kõrgeim halduskohus) 7. novembri 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 12. novembril 2014, menetluses

Yara Suomi Oy

Borealis Polymers Oy,

Neste Oil Oyj,

SSAB Europe Oy

versus

Vastustaja: Työ- ja elinkeinoministeriö,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president A. Arabadjiev, kohtunikud J. C. Bonichot (ettekandja) ja S. Rodin,

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Yara Suomi Oy ja SSAB Europe Oy, *asianajaja* K. Marttinen, ja *asianajaja* T. Ukkonen,

— Soome valitsus, esindaja: J. Heliskoski,

* Kohtumenetluse keel: soome.

- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja K. Petersen,
- Hispaania valitsus, esindajad: A. Gavela Llopis ja L. Banciella Rodríguez-Miñón,
- Madalmaade valitsus, esindajad: C. Schillemans ja M. Bulterman,
- Euroopa Komisjon, esindajad: K. Mifsud-Bonnici, I. Koskinen ja E. White,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb esiteks komisjoni 27. aprilli 2011. aasta otsuse 2011/278/EL, millega määratakse kindlaks kogu liitu hõlmavad üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste tasuta saastekvootide ühtlustatud eraldamiseks (ELT 2011, L 130, lk 1), artikli 10 lõike 9 esimese lõigu, artikli 15 lõike 3 ja I lisa kehtivust ning teiseks komisjoni 5. septembri 2013. aasta otsuse 2013/448/EL, milles käsitletakse riiklikke rakendusmeetmeid kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks üleminekuperioodil kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 lõikega 3 (ELT 2013, L 240, lk 27), artikli 4 ja II lisa kehtivust.
- 2 Taotlus on esitatud kasvuhoonegaase tekitavaid käitisi käitava nelja ettevõtja: Yara Suomi Oy, Borealis Polymers Oy, Neste Oil Oy ja SSAB Europe Oy ning Työ- ja elinkeinoministeriö (töö- ja majandusministeerium, Soome) vahelises kohtuvaidluses viimatinimetatu poolt 8. jaanuaril 2014 vastu võetud otsuse tasuta saastekvootide (edaspidi „kvoodid“) eraldamise kohta kauplemisperiodiks 2013–2020 – pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ, (ELT 2003, L 275, lk 32; ELT eriväljaanne 15/07, lk 631), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiviga 2009/29/EÜ (ELT 2009, L 140, lk 63) muudetud redaktsioonis (edaspidi „direktiiv 2003/87“), artikli 10a lõikes 5 ette nähtud ühtse sektoriülese paranduskoefitsiendi (edaspidi „paranduskoefitsient“) kohaldamist – seaduslikkuse üle.

Õiguslik raamistik

Direktiiv 2003/87

- 3 Direktiivi 2003/87 artikkel 3 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *saastekvoot* – kindlaksmääratud aja jooksul atmosfääri ühe tonni süsinikdioksiidi ekvivalentkoguste paiskamise kvoot, mis kehtib üksnes käesoleva direktiivi nõuete täitmisel ja mida on võimalik üle anda kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega;

[...]

- e) *käitis* – paikne tehniline üksus, kus tegeldakse ühe või mitme I lisas loetletud tegevusega ja muu tegevusega, mis on tehniliselt otseselt seotud kõnealuses tegevuskohas teostatava tegevusega, mis võivad mõjutada heitkoguseid ja saastust;

[...]

- t) *põletamine* – mis tahes kütuste oksüdeerimine olenemata nimetatud protsessi käigus saadava soojuse, elektri- või mehaanilise energia kasutamise viisist ja muud otseselt seotud tegevused, sh heitgaaside puhastamine;
  - u) *elektritootja* – käitis, mis 1. jaanuaril 2005 või pärast seda on tootnud elektrienergiat müügiks kolmandatele isikutele ja milles ei tegeleta ühegi teise I lisas loetletud tegevusalaga peale kütuse põletamise.“
- 4 Direktiivi 2003/87 artiklis 10a „Ühenduse üleminekueeskirjad saastekvootide tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil“ on sätestatud:

„1. Komisjon võtab 31. detsembriks 2010 vastu kogu ühenduses kohaldatavad ja täielikult ühtlustatud rakendusmeetmed lõigetes 4, 5, 7 ja 12 osutatud saastekvootide eraldamiseks, sealhulgas kõik vajalikud sätted lõike 19 ühtlustatud kohaldamiseks.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Kuivõrd see on võimalik, määratakse esimeses lõigus osutatud meetmetega kindlaks kogu ühendust hõlmavad eelnevad võrdlusalused, et tagada saastekvootide eraldamine sellisel viisil, et kõige tõhusamaid tehnoloogiaid, asendajaid, alternatiivseid tootmisviise, suure tõhususega koostootmist, tõhusat heitgaaside energia taaskasutamist, biomassi kasutamist ning süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist – kus sellised seadmed on olemas – arvesse võttes ergutatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energia seisukohast kõige tõhusamate tehnoloogiate kasutamist ning ei ergutata heitkoguste suurendamist. Elektritootmise eest tasuta saastekvoote ei eraldata, välja arvatud artiklis 10c kirjeldatud juhtudel ning heitgaasidest toodetud elektrienergia puhul.

Iga sektori ja allsektori puhul arvutatakse võrdlusalus põhimõtteliselt pigem toote kui sisestatud energia alusel, et maksimeerida kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energiasäästu asjaomase sektori või allsektori igas tootmisprotsessis.

Konkreetsete sektorite ja allsektorite eelnevate võrdlusaluste määramise põhimõtete kindlaksmääramisel konsulteerib komisjon asjaomaste sidusrühmadega, kaasa arvatud asjaomaste sektorite ja allsektorite esindajatega.

[...]

2. Konkreetsete sektorite või allsektorite eelnevate võrdlusaluste määramise põhimõtete kindlaksmääramisel on lähtepunktiks ühenduse sektori või allsektori 10% kõige tõhusama käitise keskmised näitajad ajavahemikul 2007–2008. Komisjon konsulteerib asjaomaste sidusrühmadega, kaasa arvatud asjaomaste sektorite ja allsektorite esindajatega.

Artiklite 14 ja 15 kohaste määrustega nähakse ette tootmises tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste seire, aruandluse ja tõendamise ühtlustatud eeskirjad, pidades silmas eelnevate võrdlusaluste kindlaksmääramist.

3. Kui lõigetest 4 ja 8 ei tulene teisiti, ning olenemata artiklist 10c, ei eraldata tasuta saastekvoote elektritootjatele, süsinikdioksiidi koguvatele käitistele, süsinikdioksiidi transportivatele torujuhtmetele ega süsinikdioksiidi säilitamiskohtadele.“

4. Soojus- või jahutusenergia tootmise eest eraldatakse tasuta saastekvoote kaugküttele ning direktiivis 2004/8/EÜ määratletud suure tõhususega koostootmisele majanduslikult õigustatud nõudluse osas. Pärast 2013. aastat kohandatakse kõnealustele käitistele eraldatavaid saastekvoote kõnealuse soojuse tootmise eest igal aastal artiklis 9 osutatud lineaarse teguriga.

5. Saastekvootide aastane maksimumkogus, mille alusel arvutatakse sellistele käitistele eraldatavad saastekvoodid, mis ei ole hõlmatud lõikega 3 ja mis ei ole uued osalejad, ei ületa:

- a) ühenduse saastekvootide aastast üldkogust, mis on kindlaks määratud vastavalt artiklile 9 ning korrutatud heitkoguste osaga käitistest, mis ei ole hõlmatud lõikega 3, keskmisest tõendatud heitkoguste koguhulgast ajavahemikul 2005–2007 käitistest, mis on hõlmatud ühenduse süsteemiga ajavahemikul 2008–2012, ja
- b) keskmist tõendatud heitkoguste aastast üldkogust ajavahemikul 2005–2007, mis pärineb käitistest, mis on hõlmatud ühenduse süsteemiga alates 2013. aastast ning ei ole hõlmatud lõikega 3, ning mida on kohandatud artiklis 9 osutatud lineaarse teguriga.

Vajaduse korral kohaldatakse ühtset sektoriülest paranduskoefitsienti.

[...]

11. Kui artiklist 10b ei tulene teisiti, on käesoleva artikli lõigete 4–7 kohaselt tasuta eraldatavate saastekvootide kogus 2013. aastal 80% lõikes 1 osutatud meetmete kohaselt kindlaks määratud kogusest. Seejärel vähendatakse tasuta saastekvoote igal aastal võrdse koguse võrra, nii et 2020. aastal on tasuta saastekvoote 30%, kuni 2027. aastal enam tasuta saastekvoote ei eraldata.

12. Kui artiklist 10b ei tulene teisiti, eraldatakse 2013. aastal ja igal järgneval aastal kuni 2020. aastani lõike 1 kohaselt käitistele sektorites või allsektorites, mille puhul esineb märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht, tasuta saastekvoote 100% ulatuses lõikes 1 osutatud meetmete kohaselt kindlaks määratud kogusest.

[...]“,

Otsus 2011/278

- 5 Otsuse 2011/278 artikkel 8 on sõnastatud järgmiselt:

„Komisjon on võrdlusaluste kindlaksmääramisel lähtunud selliste 10% kõige tõhusamate käitiste näitajate aritmeetilisest keskmisest aastatel 2007 ja 2008, mille kohta on kogutud andmeid. Lisaks on komisjon kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikega 1 analüüsinud mitmest allikast saadud täiendava teabe alusel ning kõige tõhusamaid tehnikaid ja heite vähendamise võimalusi Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil käsitleva spetsiaalse uuringu alusel, kas kõigi selliste sektorite puhul, millele on I lisaga ette nähtud tootepõhine võrdlusalus, kajastab selline lähtepunkt piisavalt kõige tõhusamat tehnoloogiat, asendajaid, alternatiivseid tootmisviise, suure tõhususega koostootmist, tõhusat jääkgaaside energiakasutust, biomassi kasutamist ning süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist seal, kus sellised seadmed on olemas. Võrdlusaluste kindlaksmääramiseks kasutatud andmed on kogutud mitmesugustest allikatest, et katta võimalikult palju käitisi, kus aastatel 2007 ja 2008 toodeti võrdlusalusega tooteid. Esiteks, heitkogustega kauplemise süsteemis [...] osalevate selliste käitiste kasvuhoonegaaside heite andmed, kus toodetakse võrdlusalusega tooteid, on kogutud kindlaksmääratud eeskirjade alusel (nn sektorieeskirjad) Euroopa vastava sektori ühenduste poolt või nende nimel. Selleks et kõnealustel eeskirjadel oleks, millele viidata, koostas komisjon [heitkogustega kauplemise süsteemis] osalevate käitiste jaoks suunised võrdlusandmete kvaliteedi- ja kontrollikriteeriumide kohta. Teiseks kogusid Euroopa Komisjoni heaks töötavad konsultandid

Euroopa sektoriühenduste andmekogumise täiendamiseks andmeid selliste käitiste kohta, mida tootmisharu käsitlevates andmetes ei kajastata, ning samuti esitasid andmeid ja analüüse liikmesriikide pädevad asutused.“

6 Otsuse põhjenduses 11 on märgitud:

„Juhul kui andmed või vastavalt võrdlusaluste kehtestamise meetodikale kogutud andmed ei olnud kättesaadavad, saadi võrdlusaluste väärtused praeguse heite ja tarbimise taset käsitlevatest andmetest ning võeti arvesse kõige tõhusamat tehnikat käsitlevat teavet, mis on saadud peamiselt kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta direktiiviga 2008/1/EÜ saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta [(ELT 2008, L 24, lk 8)] koostatud parima võimaliku tehnika viitedokumentidest (BREF-dokumendid). Kuna andmed jääkgaaside töötlemise, soojuse ekspordi ja elektritootmise kohta puuduvad, on koksi ja kuummetalli tootepõhiste võrdlusaluste väärtused saadud otsese ja kaudse heite arvutustest, mis põhinevad asjaomases BREF-dokumendis esitatud tabel oluliste energiavoogude kohta, ning heitekoefitsientide vaikeväärtustel, mis on sätestatud komisjoni 18. juuli 2007. aasta otsuses 2007/589/EÜ, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi [2003/87/EÜ] kohaselt kasvuhoonegaaside heiteseire ja aruandluse suunised [(ELT 2007, L 229, lk 1)]. [...]“.

7 Sama otsuse põhjendus 32 on sõnastatud järgmiselt:

„Samuti on asjakohane, et tootepõhiste võrdlusaluste kehtestamisel võetakse arvesse jääkgaaside energia tõhusat kasutamist ning jääkgaaside kasutamisega seotud heidet. Seepärast on võrdlusaluste kindlaksmääramisel toodetele, mille tootmisel tekivad jääkgaasid, võetud suurel määral arvesse nende jääkgaaside CO₂-sisaldust. [...]“.

8 Otsuse 2011/278 artikkel 10 „Saastekvootide eraldamine käitisele“ sätestab:

„1. Liikmesriigid arvutavad igaks aastaks artikli 7 kohaselt kogutud andmete põhjal selliste saastekvootide arvu, mis lõigete 2–8 kohaselt eraldatakse tasuta igale liikmesriigi territooriumil asuvalle tegevkäitisele alates 2013. aastast.

2. Kõnealuse arvutuse tegemiseks määravad liikmesriigid esiteks esialgse aastase tasuta eraldatavate saastekvootide arvu iga käitiseosa jaoks eraldi [...]:

[...]

4. Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 11 rakendamisel kohaldatakse VI lisas osutatud koefitsiente asjaomaseks aastaks käesoleva artikli lõike 2 kohaselt määratud käitiseosa esialgsele aastasele tasuta saastekvootide arvule siis, kui nende käitiseosade protsessid kuuluvad sektorisse või allsektorisse, mida ei ähvarda [komisjoni 24. detsembri 2009. aasta otsuses 2010/2/EL, millega määratakse kindlaks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ selliste sektorite ja allsektorite loetelu, mille puhul kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu peetakse märkimisväärseks (ELT 2010, L 1, lk 10)] määratletud märkimisväärne kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht.

Kui nende käitiseosade protsessid kuuluvad sektoritesse või allsektoritesse, mida otsuse 2010/2/EL kohaselt ohustab märkimisväärne kasvuhoonegaaside heite ülekandumine, kohaldatakse aastatel 2013 ja 2014 koefitsienti 1. Sektorid või allsektorid, millele kohaldatakse koefitsienti 1 aastatel 2015–2020, määratakse vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikele 13.

[...]

7. Igale käitiseosale eraldatav esialgne aastane tasuta saastekvootide üldkogus on summa kõikide käitiseosade esialgsetest aastastest tasuta saastekvootide kogustest, mis on arvutatud vastavalt lõigetele 2, 3, 4, 5 ja 6.

[...]

9. Igale tegevkäitisele, välja arvatud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 3 osutatud käitised, eraldatav lõplik aastane tasuta saastekvootide üldkogus saadakse vastavalt lõikele 7 arvutatud esialgse aastase tasuta saastekvootide üldkoguse korrutamisel artikli 15 lõike 3 kohaselt määratud sektoriülese paranduskoefitsiendiga.

Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 3 osutatud käitiste puhul, millel on õigus saada tasuta saastekvoote, vastab lõplik aastane tasuta saastekvootide üldkogus lõike 7 kohaselt määratud esialgsele aastasele tasuta saastekvootide üldkogusele, mida igal aastal kohandatakse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 4 osutatud lineaarse teguriga, kasutades võrdlusena asjaomasele käitisele 2013. aastaks eraldatud esialgset aastast tasuta saastekvootide üldkogust.“

9 Otsuse 2011/278 artiklis 15 on ette nähtud:

„1 Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 lõike 1 kohaselt edastavad liikmesriigid komisjonile 30. septembriks 2011 nende territooriumil asuvate direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud käitiste loetelu, sealhulgas vastavalt artiklile 5 kindlaks tehtud käitised, kasutades selleks komisjoni poolt ette nähtud elektroonilist vormi.

[...]

3. Pärast käesoleva artikli lõikes 1 viidatud loetelu kättesaamist hindab komisjon iga käitise kuulumist loetelusse ja käitistele eraldatavaid esialgseid aastasi tasuta saastekvootide üldkoguseid.

Pärast seda, kui iga liikmesriik on teatanud ajavahemikuks 2013–2020 eraldatava tasuta saastekvootide esialgse aastase üldkoguse, määrab komisjon direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 5 osutatud ühtse sektoriülese paranduskoefitsiendi. See määratakse nii, et ajavahemiku 2013–2020 igaks aastaks käitistele, mis ei ole elektritootjad, eraldatud tasuta saastekvootide esialgsete aastaste üldkoguste (saadud ilma VI lisas osutatud koefitsiente kohaldamata) summat võrreldakse saastekvootide aastase kogusega, mis direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 5 kohaselt arvutatakse käitistele, mis ei ole elektritootjad ega uued osalejad, võttes arvesse asjaomast osa direktiivi artikli 9 kohaselt määratud ELi saastekvootide üldkogusest ning asjaomaseid heitkoguseid, mis kuuluvad ELi süsteemi alates 2013. aastast.

4. Kui komisjon ei lükka tagasi ühegi käitise kuulumist loetelusse ega käitisele eraldatavat esialgset aastast tasuta saastekvootide üldkogust, siis määrab asjaomane liikmesriik käesoleva otsuse artikli 10 lõike 9 kohaselt kindlaks ajavahemiku 2013–2020 igaks aastaks eraldatava lõpliku aastase tasuta saastekvootide üldkoguse.

[...]“.

- 10 Otsuse 2011/278 VI lisas „Koefitsient, mille kohaldamisega tagatakse tasuta saastekvootide vähendamine üleminekusüsteemis vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikele 11“ on ette nähtud:

„Aasta	Koefitsient
2013	0,8000
2014	0,7286
2015	0,6571
2016	0,5857
2017	0,5143
2018	0,4429
2019	0,3714
2020	0,3000“

Otsus 2013/448

- 11 Otsuse 2013/448 põhjendus 22 on sõnastatud järgmiselt:

„Direktiivi [2003/87] artikli 10a lõike 5 kohaselt piiratakse [lubatud heitkoguse ühikute (LHÜ)] aastast maksimumkogust, mille alusel arvutatakse nimetatud direktiivi artikli 10a lõikega 3 hõlmamata käitistele tasuta eraldatavad LHÜd. Kõnealune piirang koosneb kahest osast, millele on osutatud direktiivi [2003/87] artikli 10a lõike 5 punktides a ja b; nimetatud punktides sätestatud kogused on komisjon kindlaks määranud järgmise põhjal: direktiivi 2003/2003/EÜ artiklite 9 ja 9a kohaselt kindlaksmääratud kogused, liidu registris üldsusele kättesaadavad andmed ning liikmesriikide esitatud teave, eelkõige sellise heite osakaalu kohta, mis pärineb elektritootjatelt ja muudest käitistest, kellel ei ole direktiivi [2003/87] artikli 10a lõike 3 kohaselt õigus saada tasuta LHÜsid [...]“

- 12 Otsuse põhjenduses 25 on märgitud:

„Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 5 kohaselt määratud piir 2013. aastal on 809 315 756 LHÜd. Komisjon hankis selle piiri kindlaksmääramiseks kõigepealt ja [Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA)] ja [Euroopa Majanduspiirkonna (EMP)] liikmesriikidelt teavet selle kohta, kas käitised saab liigitada elektritootjaks või muuks direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikega 3 hõlmatud käitiseks. Seejärel määras komisjon kindlaks selliste käitiste heite osakaalu aastatel 2005–2007, kes on nimetatud sättega hõlmamata, kuid kes on lisatud ELi [saastekvootidega kauplemise süsteemi (HKS)] aastatel 2008–2012. Seejärel kohaldas komisjon seda osakaalu 34,78289436% direktiivi 2003/87/EÜ artikli 9 alusel kindlaksmääratud koguse suhtes (1 976 784 044 LHÜd). [...]“

- 13 Otsuse 2013/448 artiklis 4 on ette nähtud:

„Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 5 osutatud ühtne sektoriülene paranduskoefitsient, mis on kindlaks määratud vastavalt otsuse 2011/278/EL artikli 15 lõikele 3, on sätestatud käesoleva otsuse II lisas.“

14 Otsuse 2013/448 II lisas on ette nähtud:

„Aasta	Sektoriuulene paranduskoeffitsient
2013	94,272151%
2014	92,634731%
2015	90,978052%
2016	89,304105%
2017	87,612124%
2018	85,903685%
2019	84,173950%
2020	82,438204%“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 15 Töö- ja majandusminister määras 8. jaanuari 2014. aasta otsusega kindlaks tasuta eraldatavate saastekvootide lõpliku koguse kauplemisperioodiks 2013–2020. Selleks lähtus ta otsuses 2011/278 fikseeritud võrdlusalustest ja kohaldas otsuse 2013/448 artiklis 4 ja II lisas kindlaks määratud paranduskoeffitsienti.
- 16 Neli kasvuhoonegaase tekitavate käitiste käitajat: Yara Suomi, Borealis Polymers, Neste Oil ja SSAB Europe vaidlustasid 8. jaanuari 2014. aasta otsuse kvootide eraldamise kohta Korkein hallinto-oikeuses (Soome kõrgeim halduskohus). Oma kaebuse põhjenduseks esitasid käitajad mitu väidet, mis põhinesid õigusnormide rikkumisel otsustes 2011/278 ja 2013/448.
- 17 Nad kinnitavad muu hulgas, et otsus 2013/448 on õigusvastane niivõrd, kui see määrab kindlaks paranduskoeffitsiendi. Teiseks on paranduskoeffitsiendi kohaldamine süsinikdioksiidi lekke ohuga sektorite puhul vastuolus direktiiviga 2003/87. Otsus 2011/278 on ebaseaduslik niivõrd, kui see fikseeris direktiivi 2003/87 nõudeid eirates võrdlusaluse kuummetalli jaoks.
- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus väljendab kahtlust otsuse 2013/448 õiguspärasuse kohta. Lisaks ilmsele menetluseeskirjade rikkumisele otsuse vastuvõtmisel on selles otsuses mitu rikkumist direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 5 kohase paranduskoeffitsiendi fikseerimisel. Komisjon on esiteks kasutanud puudulikke andmeid ja teiseks ei ole võtnud arvesse teatud heitmeid, mis on seotud soojuse ja elektri tootmisega, nimelt koostootmisega ja heitgaaside põletamisega.
- 19 Selle kohtu arvates tuleneb direktiivi artikli 10a lõikest 12, et märkimisväärse süsinikdioksiidi lekke ohuga sektorite või allsektorite käitised peavad saama kasutada tasuta kvote, mis vastavad 100% komisjoni otsuste kohaselt kindlaks määratud kogustest. Käitised ei saanud siiski kvote 100% ulatuses kasutada, sest paranduskoeffitsienti kohaldatakse ka kvootide kogusele, mis tuleb neile eraldada.
- 20 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib veel, et ühes talle esitatud kaebuses väidetakse, et fikseerides otsuses 2011/278 kuummetalli võrdlusaluse, ei võtnud komisjon arvesse heitgaaside tegelikku süsinikdioksiidisaldust, vaid võrdsustas õigusvastaselt heitgaasid maagaasiga. Selline võrdsustamine ei õhuta võtma selliseid meetmeid nagu koostootmine või heitgaaside energia tõhus taaskasutamine. Teiseks ei määratud seda võrdlusalust kindlaks mitte tootmisharu poolt komisjonile esitatud andmete põhjal, vaid ekslikult parimat võimalikku tehnikat käsitlevate viitedokumentide alusel Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiivi 2010/75EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT 2010, L 334, lk 17) tähenduses.

21 Neid kaalutlusi arvesse võttes otsustas Korkein hallinto-oikeus (kõrgeim halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas otsus 2013/448 on – niivõrd kui see põhineb direktiivi 2003/87 artikli 10a lõikel 5 – kehtetu ja vastuolus sama direktiivi artikli 23 lõikega 3 selle tõttu, et otsuse vastuvõtmisel ei ole kasutatud nõukogu [28. juuni 1999. aasta] otsuse 1999/468/EÜ [millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused (EÜT 1999, L 184, lk 23; ELT erivaljaanne 01/03, lk 124)] artiklis 5a ning [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta] määruse (EL) nr 182/2011 [millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT 2011, L 55, lk 13)] artiklis 12 ette nähtud kontrolliga regulatiivmenetlust? Kui vastus sellele küsimusele on jaatav, siis ei ole järgnevatele küsimustele vaja vastata.
2. Kas komisjoni otsus 2013/448 on vastuolus saastekvootidega kauplemise direktiivi artikli 10a lõike 5 punktiga a, kuna komisjon on tööstuse heitkoguste ülemmäära kindlaksmääramisel jätnud arvestamata
- osa tõendatud heitkogustega perioodil 2005–2007 nendelt tegevusaladelt ja käitistelt, mis olid lisatud saastekvootidega kauplemise direktiivi kohaldamisalasse perioodiks 2008–2012, kuid mille puhul ei kehtinud tõendamiskohustus perioodil 2005–2007 ja mida seega ei ole registreeritud CITL–süsteemis [*Community independent transaction log* (ühenduse sõltumatu tehingute register)];
  - perioodideks 2008–2012 ja 2013–2020 saastekvootidega kauplemise direktiivi kohaldamisalasse lisatud uute tegevusaladega niivõrd, kui need ei kuulunud saastekvootidega kauplemise direktiivi kohaldamisalasse perioodil 2005–2007 ja niivõrd, kui uue tegevusalaga tegeldakse käitistes, mis perioodil 2005–2007 juba kuulusid saastekvootidega kauplemise direktiivi kohaldamisalasse;
  - enne 30. juunit 2011 tegevuse lõpetanud käitiste heitkogustega, kuigi kõnealustel käitistel tegelikult oli tõendatud heitkoguseid perioodil 2005–2007 ja osaliselt ka perioodil 2008–2012?

Kui teise küsimuse alapunktidest a–c antakse kas või ühele jaatav vastus, siis kas komisjoni otsus 2013/448 on [paranduskoefitsiendi] kohaldamise osas kehtetu ning ei kuulu seega kohaldamisele?

3. Kas otsus 2013/448 on kehtetu ja vastuolus direktiivi [2003/87] artikli 10a lõikega 5 ning selle direktiivi eesmärkidega selle tõttu, et nimetatud otsuses on saastekvootidega kauplemise direktiivi artikli 10a lõike 5 punktide a ja b tähenduses tööstuse heitkoguste ülemmäära arvutamisel jäetud tähelepanuta need heitkogused, mille allikaks on (i) heitgaasist toodetava elektri tootmine saastekvootidega kauplemise direktiivi I lisaga hõlmatud käitistes, mis ei ole „elektritootjad” ja (ii) soojusenergia tootmine direktiivi [2003/87] I lisaga hõlmatud käitistes, mis ei ole „elektritootjad” ning mille puhul tasuta eraldamine on lubatud saastekvootidega kauplemise direktiivi artikli 10a lõigete 1 ja 4 ning otsuse 2011/278 alusel?
4. Kas otsus 2013/448 on kehtetu ja vastuolus direktiivi [2003/87] artikli 3 punktidega e ja u (kas ainult nende sätetega või koostoimes direktiivi [2003/87] artikli 10a lõikega 5 selle tõttu, et selles on saastekvootidega kauplemise direktiivi artikli 10a lõike 5 tähenduses tööstuse heitkoguste ülemmäära arvutamisel jäetud tähelepanuta eespool kolmandas küsimuses viidatud heitkogused?)
5. Kas otsus 2013/448 on vastuolus direktiivi [2003/87] artikli 10a lõikega 12, kuna sektoriülest [paranduskoefitsienti] on laiendatud ka otsuses 2010/2/EL määratletud sektoritele, mille puhul esineb märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht?
6. Kas komisjoni otsus 2011/278 on vastuolus direktiivi [2003/87] artikli 10a lõikega 1 selle tõttu, et komisjoni meetmetes peab võrdlusaluste kindlaksmääramisel arvestama energia seisukohast kõige tõhusamate tehnoloogiatega seotud ergutusmeetmetega, tõhusamate tehnoloogiatega, tõhusama koostootmisega ja tõhusa heitgaaside [energia] taaskasutamisega?

7. Kas otsus 2011/278 on vastuolus direktiivi [2003/87] artikli 10a lõikega 2, kuna võrdlusaluste kindlaksmääramise põhimõtete lähtepunktiks peavad olema sektori 10% kõige tõhusama käitise keskmised näitajad?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Otsuse 2011/278 artikli 15 lõike 3 õiguspärasmus

Kolmas ja neljas küsimus

- 22 Kolmanda ja neljanda küsimusega, mida tuleb käsitleda koos ja kõigepealt, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul sisuliselt otsustada, kas otsus 2013/448 on kehtiv selles osas, milles paranduskoefitsiendi kindlaksmääramisel ei võetud direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 5 kohaste saastekvootide aastaste maksimumkoguste (edaspidi „saastekvootide aastased maksimumkogused“) kindlaksmääramisel arvesse direktiivi 2003/87 I lisaga hõlmatud muude käitiste kui elektritootjate heitmeid selles ulatuses, milles need heitmed on pärit esiteks heitgaaside põletamisest elektri tootmisel ja teiseks soojuse tootmisest koostootmise teel.
- 23 Direktiivi 2003/87 artikli 3 punktist u tuleneb, et käitis, mis toodab elektrienergiat müügiks kolmandatele isikutele ja milles ei tegeleta ühegi teise I lisas loetletud tegevusalaga peale kütuse põletamise, tuleb lugeda „elektritootjaks“.
- 24 Kui heitgaase põletasid elektritootjad, ei võetud vastavaid heitkoguseid saastekvootide aastase maksimumkoguse määramisel arvesse (kohtuotsus, 28.4.2016, Borealis Polyolefine jt, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, punkt 74).
- 25 Samuti tuleneb direktiivi 2003/87 artikli 10a lõigetest 3 ja 5, et koostootmisjaamadest soojuse tootmisel tekitatud heitkoguseid ei võeta saastekvootide aastase maksimumkoguse määramisel arvesse selles ulatuses, milles need pärinevad elektritootjatelt (vt selle kohta kohtuotsus, 28.4.2016, Borealis Polyolefine jt, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, punkt 75).
- 26 Direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 5 rakendamiseks vastu võetud otsuse 2011/278 artikli 15 lõige 3 ei luba nimelt võtta saastekvootide aastase maksimumkoguse määramisel arvesse elektritootjate heitkoguseid (vt selle kohta kohtuotsus, 28.4. 2016, Borealis Polyolefine jt, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, punkt 68).
- 27 Seevastu ei nähtu direktiivi 2003/87 ja otsuse 2011/278 sätete koosmõjust, et komisjon oleks saastekvootide aastase maksimumkoguse kindlaksmääramisel välistanud muud heitmed peale elektritootjate tekitatud heitmete (vt selle kohta kohtuotsus, 28.4.2016, Borealis Polyolefine jt, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, punktid 67, 70, 72–76), mida kinnitavad otsuse 2013/448 põhjendused 22 ja 25. Nendest põhjendustest nähtub eelkõige, et komisjon hankis kõigepealt liikmesriikidelt ja EMP-EFTA riikidelt teavet selle kohta, kas käitised saab liigitada elektritootjateks või muudeks direktiivi 2003/87 artikli 10a lõikega 3 hõlmatud käitisteks.
- 28 Sellest järeldub, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu kolmas ja neljas küsimus põhinevad ebaõigel eeldusel. Ei direktiivi 2003/87 ja otsuse 2011/278 sätete koosmõjust ega otsuse 2013/448 sätetest nähtu, et komisjon oleks saastekvootide aastase maksimumkoguse kindlaksmääramisel välistanud muid heitmeid peale elektritootjate tekitatud heitmete.

- 29 Siiski tuleb meenutada, et ELTL artiklis 267 sätestatud liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses on Euroopa Kohtu ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks tal poolelioleva kohtuasja lahendada. Seda arvestades tuleb Euroopa Kohtul temale esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastada. Peale selle võib Euroopa Kohus arvesse võtta neid liidu õigusnorme, millele riigisisene kohus oma küsimustes ei ole viidanud (kohtuotsus, 11.2.2015, Marktgemeinde Straßwalchen jt, C-531/13, EU:C:2015:79, punkt 37).
- 30 Käesoleva kohtuotsuse punktides 23–28 esitatud kaalutlustest järeldub, et kolmandat ja neljandat eelotsuse küsimust võib mõista nii, et eelotsusetaotluse esitanud kohus palub sisuliselt Euroopa Kohtul otsustada otsuse 2011/278 artikli 15 lõike 3 kehtivuse üle selles osas, milles see säte välistab elektritootjate heitkoguste arvessevõtmise saastekvootide aastase maksimumkoguse kindlaksmääramisel.
- 31 Tuleb märkida, et Euroopa Kohus on 28. aprilli 2016. aasta kohtuotsuses Borealis Polyolefine jt (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311) juba pidanud otsustama sisuliselt samase küsimuse üle ja et tolles kohtuotsuses antud vastus on käesolevale kohtuasjale täielikult ülekantav.
- 32 Euroopa Kohus on eelmises punktis mainitud kohtuotsuses asunud seisukohale, et otsuse 2011/278 artikli 15 lõige 3, mis ei luba võtta saastekvootide aastase maksimumkoguse kindlaksmääramisel arvesse elektritootjate heitkoguseid, on kooskõlas direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 5 sõnastusega koostoimes sama artikli lõikega 3 (vt kohtuotsus, 28.4.2016, Borealis Polyolefine jt., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, punkt 68).
- 33 See tõlgendus on kooskõlas ka direktiivi 2003/87 ülesehituse ja taotletavate eesmärkidega (kohtuotsus, 28.4.2016, Borealis Polyolefine jt, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, punkt 69).
- 34 Selles olukorras ja samadel põhjustel, kui 28. aprilli 2016. aasta kohtuotsuse Borealis Polyolefine jt, (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311) punktides 62–83 näidatud põhjused, ei ole kolmanda ja neljanda küsimuse analüüsil ilmnenud ühtegi tegurit, mis võiks mõjutada otsuse 2011/278 artikli 15 lõike 3 kehtivust.

Otsuse 2011/278 kehtivus

Kuues ja seitsmes küsimus

- 35 Kuuenda ja seitsmenda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt Euroopa Kohtul otsustada otsuse 2011/278 I lisa kehtivuse üle niivõrd, kui võrdlusalus kuummetalli tootmisel on määratud kindlaks vastuolus direktiivi 2003/87 artikli 10a lõigetest 1 ja 2 tulenevate nõuetega.
- 36 SSAB Europe arvates tuleneb nendest sätetest, et võrdlusalused tuleb kindlaks määrata asjaomase sektori 10% kõige tõhusama käitise keskmiste näitajate alusel. Selle reegli rakendamisel olevat komisjon ekslikult leidnud, et kuummetalli tootmisel vabanevad heitgaasid võivad kütusena asendada samas protsessis kasutatavat looduslikku gaasi. Teiseks ei õhutavat komisjoni kindlaks määratud võrdlusalus koostootmist ega heitgaaside tõhusat kogumist, sest see vähendab neid protsesse kasutatavate käitajate eeliseid.
- 37 Seoses sellega olgu märgitud, et komisjonil on direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 2 alusel sektoritele ja allsektoritele võrdlusaluste kindlaksmääramisel ulatuslik kaalutusõigus. See tegevus omalt poolt nõuab keeruliste tehniliste ja majanduslike valikute tegemist ja hinnangute andmist. Selles valdkonnas kasutusele võetud meetme õiguspärasust saab mõjutada üksnes see, kui selline meede on ilmselgelt sobimatu (kohtuotsus, 8.9.2016, Borealis jt, C-180/15, EU:C:2016:647, punkt 45).

- 38 Otsuse 2011/278 põhjendusest 8 nähtub, et komisjon on võrdlusaluste kindlaksmääramisel lähtunud selliste 10% kõige tõhusamate käitiste näitajate aritmeetilisest keskmisest aastatel 2007 ja 2008, mille kohta on kogutud andmeid. Komisjon tegi kindlaks, et see lähtepunkt kajastab piisavalt kõige tõhusamat tehnoloogiat, asendajaid, alternatiivseid tootmisviise, suure tõhususega koostootmist, tõhusat heitgaaside energiakasutust, biomassi kasutamist ning süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist seal, kus sellised seadmed on olemas. Seejärel täiendas komisjon neid andmeid, kasutades muu hulgas Euroopa vastava sektori ühenduste poolt või nende nimel kindlaksmääratud sektorieeskirjade alusel kogutud andmeid. Selleks et kõnealustel eeskirjades oleks, millele viidata, koostas komisjon suunised kvaliteedi- ja kontrollikriteeriumide kohta (kohtuotsus, 8.9.2016, Borealis jt, C-180/15, EU:C:2016:647, punkt 46).
- 39 Teiseks nähtub otsuse 2011/278 põhjendusest 11, et juhul kui andmed või vastavalt võrdlusaluste kehtestamise meetodikale kogutud andmed ei olnud kättesaadavad, saadi võrdlusaluste väärtused praeguse heite ja tarbimise taset käsitlevatest andmetest ning võeti arvesse kõige tõhusamat tehnikat käsitlevat teavet, mis on saadud peamiselt kooskõlas direktiiviga 2008/1 koostatud parima võimaliku tehnika viitedokumentidest (BREF-dokumendid). Kuna andmed heitgaaside töötlemise, soojuse ekspordi ja elektritootmise kohta puuduvad, on koksi ja kuummetalli tootepõhiste võrdlusaluste väärtused saadud otsese ja kaudse heite arvutustest, mis põhinevad asjaomases BREF-dokumendis esitatud tabel oluliste energiavoogude kohta, ning heitekoefitsientide vaikeväärtustel, mis on sätestatud komisjoni 8. septembri 2016. aasta otsuses 2007/589 (kohtuotsus, 8.9.2016, Borealis jt, C-180/15, EU:C:2016:647, punkt 47).
- 40 Otsuse 2011/278 põhjendusest 32 nähtub, et kuummetalli tootmisel tekkivate heitgaaside puhul on tootepõhiste võrdlusaluste kehtestamisel asjakohane võtta arvesse heitgaaside energia tõhusat kasutamist ning heitgaaside kasutamise seotud heidet. Seepärast on võrdlusaluste toodete kindlaksmääramisel, mille tootmisel vabanevad heitgaasid, võetud suurel määral arvesse nende heitgaaside CO²-sisaldust (kohtuotsus, 8.9.2016, Borealis jt, C-180/15, EU:C:2016:647, punkt 48).
- 41 Neil asjaoludel ei ole komisjon võrdlusaluste määratlemisel vastavalt direktiivi 2003/87 artikli 10a lõikele 2 ületanud oma kaalutusõiguse piire (kohtuotsus, 8.9.2016, Borealis jt, C-180/15, EU:C:2016:647, punkt 49).
- 42 Eespool toodud põhjendustest kogumis nähtub, et kuuenda ja seitsmenda eelotsuse küsimuse analüüsimisel ei ilmnenud ühtegi otsuse 2011/278 I lisa õiguspärasust mõjutavat asjaolu.

Otsuse 2011/278 artikli 10 lõike 9 õiguspärasus

Viies küsimus

- 43 Viienda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus otsustada, kas otsus 2013/448 on kehtiv niivõrd, kui paranduskoefitsienti on laiendatud ka sektorile, mille puhul esineb märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht.
- 44 Yara Suomi, Borealis Polymers, Neste Oil ja SSAB Europe kinnitavad, et paranduskoefitsiendi kohaldamine takistab süsinikdioksiidi lekke ohuga sektorisse kuuluvates käitistes neile vajaliku 100% saastekvoodi saamist. Kohaldades süsinikdioksiidi lekke ohuga sektoritele paranduskoefitsienti, on komisjon muutnud direktiivi 2003/87 olulisi osi viisil, mis on vastuolus selle direktiivi artikli 10a lõikega 12.

- 45 Nagu meelde tuletatud käesoleva kohtuotsuse punktis 29, on ELTL artiklis 267 sätestatud siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses Euroopa Kohtu ülesanne anda siseriiklikule kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel poolelioleva kohtuasja lahendada. Seda silmas pidades tuleb Euroopa Kohtul vajaduse korral temale esitatud küsimused ümber sõnastada ja võtta arvesse neid liidu õigusnorme, millele riigisisene kohus oma küsimustes ei ole viidanud.
- 46 Siinkohal tuleb märkida, et direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 11 alusel vastab sama artikli lõigete 4–7 kohaselt tasuta eraldatavate saastekvootide kogus 2013. aastal 80% sama artikli lõikes 1 osutatud menetlustele vastavalt fikseeritud kogusest. Seejärel vähendatakse tasuta saastekvoote igal aastal võrdse koguse võrra, nii et 2020. aastal on tasuta saastekvoote 30%, kuni 2027. aastal enam tasuta saastekvoote ei eraldata.
- 47 Direktiivi 2003/87 artikli 10a lõige 12 näeb ette erandi sellest reeglist. 2013. aastaks ja igaks järgnevas aastaks kuni 2020. aastani eraldatakse direktiivi artikli 10a lõike 1 kohaselt käitistele sektorites või allsektorites, mille puhul esineb märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht, tasuta saastekvoote 100% ulatuses lõikes 1 osutatud meetmete kohaselt kindlaks määratud kogusest.
- 48 Direktiivi 2003/87 artikli 10b lõigete 11 ja 12 rakendamiseks on komisjon otsuse 2011/278 artikli 10 lõikes 4 näinud ette kaks eraldi reeglit, esmalt käitistele sektorites või allsektorites, mille puhul esineb märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht ja teiseks käitiste jaoks sektorites, mille puhul sellist ohtu ei esine. Viimatinimetatute puhul tuleneb selle sätte esimesest lõigust, et kui kohaldatakse direktiivi 2003/87 artikli 10 lõiget 11, siis kohaldatakse VI lisas loetletud koefitsiente esialgsele aastasele tasuta saastekvootide arvule. 2013 aastaks tuleb kohaldada koefitsienti 0,8, mis väheneb järgnevalt, et saavutada väärtus 0,3 2020. aastaks. Vastavalt otsuse 2011/278 artikli 10 lõike 4 teisele lõigule kohaldatakse märkimisväärse süsinikdioksiidi lekke ohuga sektorite käitiste esialgsele aastasele tasuta saastekvootide arvule koefitsienti 1.
- 49 Paranduskoefitsient on tõesti fikseeritud otsuse 2013/448 artiklis 4 ja II lisas, kuid selle kohaldamise kord on kindlaks määratud komisjoni otsuse 2011/278 artikli 10 lõike 9 esimeses taandes.
- 50 Viimati nimetatud sätte alusel vastab lõplik aastane tasuta saastekvootide üldkogus iga tegevkäitise kohta, välja arvatud direktiivi 2003/87 artikli 10a lõikes 3 osutatud käitised, vastavalt otsuse 2011/278 lõikele 7 kindlaks tehtud esialgsele aastasele tasuta saastekvoodi üldkogusele, korrutatuna sama otsuse artikli 15 lõike 3 kohaselt määratud paranduskoefitsiendiga. Paranduskoefitsiendi kohaldamine on seega ette nähtud, tegemata mingit vahet märkimisväärse süsinikdioksiidi lekke ohuga sektorite käitiste ja selliste käitiste vahel, mis kuuluvad sektoritesse, kus sellest ohtu ei esine.
- 51 Järelikult palub eelotsusetaotluse esitanud kohus viienda küsimusega Euroopa Kohtul otsustada otsuse 2011/278 artikli 10 lõike 9 esimese lõigu kehtivuse üle niivõrd, kui see otsus näeb ette paranduskoefitsiendi kohaldamise kõigi käitiste, mis ei ole hõlmatud direktiivi 2003/87 artikli 10a lõikega 3, esialgu eraldatud saastekvootidele, jättes välja arvamata märkimisväärse süsinikdioksiidi lekke ohuga sektorid ja allsektorid.
- 52 Direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 12 sõnastusest tuleneb, et lõpliku aastase tasuta saastekvootide üldkoguse kindlaksmääramiseks käitistele sektorites või allsektorites, mille puhul esineb märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht, tuleb „määrata tasuta saastekvoote 100% ulatuses [sama artikli] lõikes 1 osutatud meetmete kohaselt kindlaks määratud kogusest.“
- 53 Viimati nimetatud sätte alusel võtab komisjon vastu kogu ühenduses kohaldatavad ja täielikult ühtlustatud rakendusmeetmed direktiivi 2003/87 artikli 10a lõigetes 4, 5, 7 ja 12 osutatud saastekvootide ühtlustatud eraldamiseks, sealhulgas kõik vajalikud sätted lõike 19 ühtlustatud kohaldamiseks. Nimetatud artikli lõikes 1 osutatud meetmete seas on sama artikli lõikes 5 ette nähtud paranduskoefitsient.

- 54 Paranduskoefitsiendi kohaldamist välistav direktiivi 2003/87 artikli 10a lõigete 1 ja 12 tõlgendus oleks vastuolus mitte üksnes nende sätete sõnastusega, vaid ka selle direktiivi üldise ülesehitusega. Nagu selle artikli lõige 12, viitab ka artikli lõige 11, mis näeb põhimõtteliselt ette tasuta saastekvootide järkjärgulise vähenemise „[saastekvootide] kogus[ele] [...] lõikes 1 osutatud meetmete kohaselt kindlaks määratud kogusest“ Seetõttu ei saaks juhul, kui paranduskoefitsient ei oleks nende meetmete seas, seda kohaldada käitistele ei märkimisväärse süsinikdioksiidi lekke ohuga sektorites ja allsektorites ega käitistele sektorites ja allsektorites, kus sellist ohtu ei esine.
- 55 Seepärast toimis komisjon õigesti, jättes otsuse 2011/278 artikli 10 lõike 9 esimeses lõigus paranduskoefitsiendist vabastamata märkimisväärse süsinikdioksiidi lekke ohuga sektorite või allsektorite käitised.
- 56 Eespool toodud põhjendustest kogumis nähtub, et eelotsusetaotluse viienda küsimuse analüüsimisel ei ilmnenu ühtegi otsuse 2011/278 artikli 10 lõike 9 õiguspärasust mõjutavat asjaolu.

Otsuse 2013/448 artikli 4 ja II lisa õiguspärasus

Esimene ja teine küsimus

- 57 Esimese ja teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul otsustada otsuse 2013/448 artikli 4 ja II lisa, mis määravad kindlaks paranduskoefitsiendi, kehtivuse üle.
- 58 Siinkohal tuleb märkida, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et kuna komisjon ei määranud saastekvootide aastast maksimumkogust kindlaks vastavalt direktiivi 2003/87 artikli 10a lõike 5 esimese lõigu punkti b nõuetele, on ka otsuse 2013/448 artiklis 4 ja II lisas kindlaks määratud paranduskoefitsient selle sättega vastuolus (kohtuotsus, 28.4.2016, Borealis Polyolefine jt, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, punkt 98).
- 59 Selles olukorras tuleb esimesele ja teisele küsimusele vastata, et otsuse 2013/448 artikkel 4 ja II lisa, millega määratakse kindlaks paranduskoefitsient, on kehtetud (kohtuotsus, 28.4.2016, Borealis Polyolefine jt, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, punkt 99).

Ajalise kehtivuse piiramine

- 60 28. aprilli 2016. aasta kohtuotsuse Borealis Polyolefine jt (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311) punktist 111 tuleneb, et Euroopa Kohus on ajaliselt piiranud otsuse 2013/448 artikli 4 ja II lisa kehtetuse tuvastamise mõju, nii et esiteks on sellel tuvastusel mõju alles pärast kümne kuu möödumist selle otsuse kuulutamisest, et võimaldada komisjonil teha vajalikud kohandused, ning teiseks ei saa vaidlustada kehtetuks tunnistatud sätete alusel kuni selle tähtpäevani vastu võetud meetmeid.

Kohtukulud

- 61 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse riigisisene kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

- 1. Kolmanda ja neljanda küsimuse analüüsimisel ei ilmnenud ühtegi asjaolu, mis võiks mõjutada komisjoni 27. aprilli 2011. aasta otsuse 2011/278/EL, millega määratakse kindlaks kogu liitu hõlmavad üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste tasuta saastekvootide ühtlustatud eraldamiseks, artikli 15 lõike 3 kehtivust.**
- 2. Kuuenda ja seitsmenda küsimuse analüüsimisel ei ilmnenud ühtegi asjaolu, mis võiks mõjutada komisjoni otsuse 2011/278 I lisa kehtivust.**
- 3. Viienda küsimuse analüüsimisel ei ilmnenud ühtegi asjaolu, mis võiks mõjutada komisjoni otsuse 2011/278 artikli 10 lõike 9 esimese lõigu kehtivust.**
- 4. Komisjoni 5. septembri 2013. aasta otsuse 2013/448/EL, milles käsitletakse riiklikke rakendusmeetmeid kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks üleminekuperioodil kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 lõikega 3, artikkel 4 ja II lisa on kehtetud.**
- 5. Otsuse 2013/448 artikli 4 ja II lisa kehtetuse tuvastamise mõju on ajaliselt piiratud, nii et esiteks on sellel tuvastusel mõju alles pärast kümne kuu möödumist 28. aprilli 2016. aasta kohtuotsuse Borealis Polyolefine jt (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311) kuulutamisest, et võimaldada Euroopa Komisjonil teha vajalikud kohandused, ning teiseks ei saa vaidlustada kehtetuks tunnistatud sätete alusel kuni selle tähtpäevani vastu võetud meetmeid.**

Allkirjad